

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VII. Monachum non posse testamentum condere, neque ab aliis conductum exequi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Est tamen circa hanc conclusionem advertendum, 1. non solum esse intelligendam respectu secularium, sed etiam respectu Religiosorum, si Prælati expresse mutationem prohibeat. Rationes enim adductæ, respectu utrorumque procedunt. Dixi (si Prælati expresse prohibeat) hac enim prohibitione temora inter eisdem Conventus Fratres non dubium, quin tacita licentia sit præsumenda, ut sibi invicem ea, quæ necessaria sunt, mutuo dent: imo potius contra charitatem faceret qui fratri indigenti, Codicem exceptorium, vel quid simile non mutaret. Ita D. Bonavent. in *specul. discipl. 1. part. Cap. 4. In commodandis* (inquit) *pro cohabitantiis indigentia rebus non est lex posita charitati.* Corduba loco citato q. 5. ubi Hugonem & Barthol. de Pisa citat pro hac sententia, imo *quæst. 9.* ex mente D. Bernardini inter proprietarios loco quinto enumerat illum, qui librum, vel aliam rem omnium usus deputatam Fratibus non vult commodare, dummodo ipse illa non indigeat. Et idem affirmat Albanus Pelagius apud Irenæum *concl. quæst. 81.*

Ultimò, illud pro comperito statuendum erit, nullum civilem contractum, in quo Religiosus aliquam debeat civilem actionem exercere, posse ab illo sine Prælati licentia celebrari. Ita Innocentius Papa communiter receptus in *6. cum olim, 2. de privil. Navarr. C. non dicatur. num. 30. & sequentibus, & consil. 5. de pactis, num. 4.* Ratio est, quia omnes ii actus sunt actus dominii, cujus Religiosus est incapax, & non solum dominii, sed etiam cujuscunque actionis civilis, ut in prima hujus Tractatus parte probavimus. Quare proprietatem incurrit, si absque Prælati licentia contrahat, cum velit exercere actum juris, cui renunciavit; quapropter talis contractus nullam aut Monacho aut Monasterio infert obligationem civilem, ut omnes Canonistæ fatentur sumptu argumento à servo, vel à filio-familias, sine Domini aut Patris consensu contrahentis. Idque æquè militat in Religiosis simplicibus, ac in Procuratoribus, vel administrationem habentibus, si ultra concessam sibi facultatem contractum celebrarent, ut cum Innocentio Panorm. & aliis tenuit Navarrus, ut *sup. & Molin. Tomo primo de iustis. Tract. 2. disp. 140.* qui ibidem jure asserit esse peccatum mortale, quando Religiosi absque facultate prædictâ tacitâ, vel expressâ, contrahunt cum Sæcularibus, ignorantibus se monasterio obligati, non verò monasterium ipsis, nisi ex bona fide id facerent.

Dubii
incidentis

Solutio.

Sed dubitari potest utrum, cum sine Prælati facultate monachus contrahit, licet non civiliter saltem naturaliter obligetur, ita ut in conscientia teneatur facere, quod in se est, ut contractum adimpleat.

Dico in eo casu Religiosum ne quidem naturaliter obligari. Ita Hostien. in *summa.* Panorm. & Felinus. *C. ex rescripto, de jurejurando.* Nam licet servus obligetur naturaliter in eo casu, Religiosus tamen, cum non habeat velle, neque nolle, nullo modo obligatur, & maximè, cum in conscientia peccet contractum celebrando, & sit proprietarius, non video cur in conscientia debeat etiam naturaliter obligari; licet mihi non displiceat id quod Navarrus asserit *Comm. 2. de Regul. n. 42. in fine,* teneri Religiosum hujusmodi contra actus adimplere in quantum potest, saltem

dum à Prælati non impeditur, quia sicut vota DEO sine consensu Prælati præstita obligant, donec Prælati ea irritè, ita promissa hominibus valere & obligare debent, donec eis Prælati contradicant.

Demum sicut nec ex contractu monachi, ita nec ex ejus delicto, etiamsi ille Prælati sit, obligatur monasterium, nisi quatenus in ejus utilitatem & commodum fuerit aliquid conversum, quoniam delictum personæ in detrimentum Ecclesiæ non est convertendum. *C. si Episcopus 16. quæst. 6. & regula delictum, de regul. juris in 6.*

Idem etiam censendum erit de deposito, si apud monachum deponatur; nam monasterium, etiamsi monachus de Prælati licentia sit depositarius, non tenebitur de deposito, nisi quatenus res deposita conversa sit in monasterii utilitatem, ut colligitur aperte ex *Cap. 1. de deposito;* ratio est, quia depositum, solum tenetur de dolo & lata culpa, ut patet in *C. bona fides de deposito, & l. 1. ff. de positi;* monasterium vero ex delicto monachi non tenetur, ut nuper adnotavimus; igitur non tenebitur ex deposito collocato penes monachum, quando culpa illius aut perit aut deterius redditur, ut in specie annotavit Molina, *Tomo 2. de just. & jure disp. 52. 5.*

CAPUT VII.

Monachum non posse testamentum condere, neque ab aliis conditum exequi.

Videndum restat, an sit contra paupertatis votum Regularem condere, aut velle condere testamentum, ut sic de omnibus proprietatis actibus clarius constet. Regularis si professionem veram emisit nullo modo testari potest, ut expresse decernitur in *authen. Ingressi. C. de Sacrosanctis Ecclesiis. Cap. quia ingredientibus. Cap. si qua mulier. 19. quæst. 3. & Cap. 2. de testamentis;* quæ decisio recepta est in *lib. 17. tit. 3. part. 6.* Tradunt doctores in prædictis locis, & Navarr. *Comment. 2. de Regularibus à n. 43. & de redditibus quæst. 3. monit. 11. & 12. novissimè Molina de justitia & jure. 1. Tom. 2. disp. 141. & Carolus Tapia in dicta auctor. Ingressi,* verbo *ideoque nec de his Cap. 1.* hujus conclusionis ea est ratio. Quia cum nihil proprium habeant, aut habere possint, ut in dicto *C. non dicatur, & C. cum ad monasterium* definitur, testari non possunt. Et præterea quoniam sui juris non sunt, neque velle, neque nolle habent, ut dicitur in *Cap. Quorundam. & C. si Religiosus de electione in 6.* Quare à testamento factio merito rejiciuntur, cum in testamentis primum locum obtineat voluntas testatoris. *l. in conditionibus ff. de conditionibus & de demonstrationibus.* Quare testari non possunt tam ex defectu potentis, quam ex defectu voluntatis: quæ duo in quolibet actu requiruntur. Ex quo etiam fit, quod nec causa mortis donare, aut legare possint etiam de licentia Abbatis, ut affirmat Bart. in *dicta auctor. Ingressi, & Præpositi in Cap. Nulli dubium 12. quæst. 5. num. 20.* nisi in casu, (ut limitavit Bart.) quo Abbas & Capitulum consentient mobilis, & modica alienari. Nam immo-

bilia,

D V B I V M I.

An Monachi assumpti ad Episcopatum possint testari.

Dubium verò est Primum, an Monachi ad Episcopatum, Cardinalatum, vel summam sedem assumpti sub hac regula comprehendantur. Et primò Episcopus non potest testari expressè docuit D. Thom. 2. 2. q. 185. art. ult. in resp. ad 3. ubi ait, eos per accedens ab obedientia absolutos, ac proprium retinere minimè posse. Non enim, inquit, paternam hereditatem vendicant tanquam suam, sed quasi Ecclesia debitam. Cojus sententiam secuti sunt Turrecremata n. 22. & Praepositus n. 23 in Cap. nulli, dub. 12. q. 5. & alii relati à Carolo Tapia dicta authentica, ingressi, verb. Ideoque nec de his, C. 1. n. 32. Et ratio est aperta. Quia cum adstretum sint voto paupertatis, testari non possunt de bonis, quæ per ipsos Ecclesie acquiruntur.

Vid. Etiam Tom. 1. q. Reg. Cap. 17.

Idem sentiunt de Monacho Cardinali effecto Bald. in authent. licentiam. C. de Episcopis, & Clericis n. 3. Philippus Francus in rub. de testam. lib. 6. n. 75. quos sequitur Carolus Tapia ubi supra. Imò & summum Pontificem ex monachatu assumptum testamenti condendi facultate carere affirmavit Philippus Francus ubi supra, quamvis contrarium verum existimem. Nam si summus Pontifex potest Episcopis, vel aliis Religiosis, iuxta accedente causa, facultatem præbere testandi, ut primum dicam, recte idem poterit pro se dispensare.

D V B I V M II.

An Religiosi militaris Ordinis possint testamentum condere.

Secundum dubium est, an milites, sive commendatarii conjugati, quales sunt in Hispania Commendatarii D. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ, possint de suis bonis testamentum condere, cum Religiosi sint professionemque emittant? Navarr. ubi supra num. 56. & in Tract. de reddit. quest. 3. monito 12. tenet eos testari non posse (utpote qui nec dominium habeant rerum, etiam patrimonialium, aut earum, quas sua industria acquirunt) sed pertinere omnia sua ad Religiones militares, quarum sunt Commendatarii professi: ea ductas ratione. Primo, quia sunt vere Religiosi, ac proinde pauperes nullius rei dominium habentes. Secundo: Quia Pius V. proprio motu, cujus verba ipse ut supra refert, Commendatariis omnibus aufert privilegia, facultatesque testandi ab aliis Pontificibus concessa. Quare vult prædictos Commendatarios eodem jure obligatos esse, ac alios Religiosos.

Sententia negans Navarr.

Contraria verò sententia probabilior videtur, quam tenet uterque Molina, alter libro secundo de primogeniis Cap. 9. numero 69 alter vero de iustitia & jure loco citato. Quorum potissimum fundamentum est, quia hi non sunt per se facti & integri Religiosi, cum & castitatis

Sententia affirmans probabilior eligatur.

Hhh 2 Votum

billæ, neque Abbatem, neque collegium permittere posse alienari caretur l. jubemus, & authent. hoc jus porrectum, C. de Sacrosanct. Ecclesiis. Nam qui alienate prohibetur, is etiam alienationi consentire nequit, ut ibi docuit etiam Bart. & Rodericus, Suarez allegacione 20. n. 17.

Hujus etiam conclusionis decisio extendi potest ad ipsas causas, ut prædicti Authores tradiderunt, & ex fundamentis pro conclusione aliarum manifestè colligitur. Quæ omnia ita vera sunt, ut nec ratione consuetudinis possent testari, cum hæc consuetudo quoad monachos non teneat, utpote irritabilis, ut inquit Baldus n. 5. Jason. n. 8. & Decius n. 11. in dicta authent. Ingressi, quamvis Navarrus ubi supra n. 44. contrarium probabiliter sentiat.

Præterea extendi debet ad Prælatos, quia ipsi quoque verè Regulares sunt, & proprium habere non possunt, & ad quoscunque alios Regulares, sive mendicantium, sive non mendicantium, dummodo veram professionem solemniter emisserint in Religione approbata, & ex consequenti non extenditur ad oblatos, qui solemnem professionem non emittunt. Ita docuit Navarr. ubi supra num. 45. & latius tradit Carolus Tapia dicta authent. Ingressi, ubi supra n. 23. & Cap. 10. verbo, sua, quia hi verè Religiosi non sunt.

Ob eandem etiam rationem sub prædicta Regula non comprehenduntur Eremitæ, illi inquam, qui tria substantialia vota non emisserunt, qualis quondam fuit Paulus, ut tradit Gratianus circa C. perlatum 19. q. 3. ubi sic ait, Paulus primus eremita colobium suum Athanasio Episcopo Alexandrino reliquit, sed aliud, inquit, est de his, qui in monasterium ingressi se & sua tradiderunt, aliud vero de his, qui solitariam vitam ducentes se nulli Ecclesie tradiderunt, illi semel tradita nulli tradere possunt, isti nulli oblata liberi testari possunt. Ita Gratianus circa dictum C. perlatum. Quamvis longè aliter in vita Pauli B. Hieronymus nater. Scribit enim beatum Antonium pallio, quod ei donaverat Athanasius, Pauli corpus involvillè. Sed si ve hac, si ve illa ratione factum referatur, tamen illud, ut certum ab omnibus defenditur, Eremitas testari posse, quia veri Religiosi non sunt.

Fallit verò hæc regula, primo quando monachus professus filios ante professionem procreasset; nam tunc si ante professionem bona inter eos non dividerat, potest post eam, si ve ex contractu, si ve testamento dividere legitimam possessionem, quæ ad eos pertinet, & sibi reservare nomine monasterii quantum cuilibet filiorum reliquerit, ut decernitur in Authent. si qua mulier, C. de sacrosanct. Ecclesiis, & C. si qua mulier, 19. q. 3. De illa verò parte quæ ad monasterium pertinet, non potest filios meliorare, neque majoratum instituere. Ut expressè docet Molina. lib. 2. de primogeniis. Cap. 9. n. 56. & sequent. quia præjudicium infert monasterio, & ut expressè decernitur dicta l. 17. tit. 1. parte 6. 16. Dexando a cada uno su legitima parte y no mas.

Præterea fallit, quia Religiosus, licet testamentum condere non possit, potest tamen syngrapham, quam vulgò nuncupamus memoriale, facere de his, quæ desiderat fieri post mortem, ut contra Joan. Tullum notavit Navarrus dicti Commens. 2. num. 22.

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

LESU

Spirit. II

quia fion...
stia oblig...
illa homin...
nce eis Pra...
monachi, fa...
alarum su...
nus in equi...
quid corre...
in detimen...
C. si sig...
de regul...
deposito, &...
am monast...
licentiam fir...
episcopi, n...
in monast...
Cap. 1. de de...
solem tene...
C. bona fi...
nonasterium...
ur, ut noget...
ex deposito...
o culpa illu...
specie anno...
e disp. 52.

II.

mentum

con-

paupertati...
aut vele...
ribus pro...
regularis si...
odo testat...
Ingressi...
adventibus...
2. de testa...
17. tit. 1...
is locis, &...
43. & de...
ovissimè loq...
sunt. 147. de...
si, verbo usq...
nis ea est m...
ne, aut p...
is, & C. an...
non pot...
sum, no- Reg...
centur in Cap...
stiones in...
episcopum...
obli...
u ff. de...
q. am...
volbet...
od nec...
eriam...
is dicta...
li du...
limi...
onfen...
mo-...
bela,

Votum plerique eorum non habeant, quales sunt Comendatarii Christi, regni Lusitanie, qui ne quidem conjugalem castitatem vovent. Caritatem vero absolute eam non promittunt, sed solum vovent conjugalem; simili et paupertatem, obedientiam, totamque regulam ita habent dispensatam, ut magis secularibus conjugatis, splendidamque (prout eos decet) familiam habeant. Et arbitror eorum statuta confirmata esse à Summo Pontifice, nec non illorum privilegia, quantum ad facultatem testandi, prout usu receptum videmus in omnibus his militibus. Quare vel proprius motus *Pii V.* receptus non fuit, vel contrarius privilegii hodie manet abrogatus.

*Solutio-
tur ratio-
nes Na-
varri.*

Fundamenti vero Navarræ Respondetur. Ad primum: Nam constat eos in eadem, & perfectè Religiosos non esse, sed tantum Religiosos suo modo (ut ita dicam) habentque dispensationem tam in voto paupertatis, quam in voto castitatis, atque adeo dominii sui capaces propterea conjugatorum status administrantium splendidam familiam habentiumque filios, & uxores postulat. Imò contrarium huius inobservabile esset omnino. Ad secundum de Motu *Pii V.* patet solutio ex mox dictis.

D V B I V M III.

An possint veri Religiosi cum facultate Superioris testari.

Primo certum est quod nullus superior inferior Papa potest prædictam facultatem testandi Regularibus concedere. Probat Navarrus *Comment. 2. de Regularib. n. 22.* & patet ex dictis, quia ipsi eam facultatem non habent, ac proinde non possunt aliis conferre. *Secundo* certum est Summum Pontificem posse Religiosis professis, interveniente rationabili causâ, hanc præbere facultatem testandi. Docet D. Thom. ubi supra Navarr. *disto C. non dicatis n. 57.* & de reddi. *Ecclesiast. q. 3. monit. 11.* Covarruvias *Cap. 2. de testament. n. 50.*

Nullus superior inferior Papa potest facultatem testandi concedere Religiosis: ipse vero interveniente iustitia causa id potest.

Erratione constat. Quia Summus Pontifex potest Religioso concedere licentiam administrandi, vel dandi rem aliquam, sine eo quod illi concedat dominium illius rei; ergo capax est Religiosus dispensandi, aut dandi aliquid per testamentum. Quare D. Thom. asserit eum, qui testamentum cum licentia Pontificis facit, non dici ex proprio facere, sed Apostolica auctoritate intelligitur ejus potestatem fuisse ampliatam, ut dispensatio illius etiam post mortem valeat.

Distinguuntur quatuor Religioforum genera, pro faciliori huius dubii resolutione.

Pro cujus dubii exactiori resolutione, quatuor genera Religioforum distinguit Navarrus. Quidam (inquit) sunt *Beneficarii*; Alii *simplices Religiosi*, qui in Conventibus perfectæ Communitatis resident, nec habent aliquid proprium: *Tertii* generis sunt, qui beneficia non habent, sed nec in perfecta Communitate vivunt, & cum superiorum licentia, quandam habent quantitatem panis, vini, olei, & cæterarum rerum victui suo necessariorum, ita ut si eis desit aliquid, aliunde quaerant, & quod superest suis usibus servent: *Quarti* vero sunt, qui cum licentia Summi Pon-

tif. & alia sufficienti causa, extra claustra degunt & aluntur bonis, quæ ex industria sua, labore, aut elemosynis quaerunt, quorum nihil reddunt monasteriis, neque ab ipsis quidquam recipiunt.

De primis id est, *Beneficariis*, ut sunt milites, & alii, qui ea forma vivunt, dicit Navarrus. *Primum* solum esse facultatem testandi illis concedere, nam ea non solum monasteriis non nocet, verum etiam prodest. Illi enim hac spe freti, parcius vivendo multa acquirunt, quæ postea morientibus illis, ab intestato monasterii commodis applicantur.

Secundis dicit non esse solum summum Pontificem hanc facultatem concedere; non quod eos proprietarios faceret, sed quia nunquam in vita habuerunt rem aliquam de qua possent disponere, ita etiam nec decet, ut in morte habeant, licet idem ipse optima ratione allegerat solitos esse Prælatos in vita, & Summum Pontificem in morte illis Religiosis, qui ex sua industria, vel successione parentum magnas adepti sunt opes, disponendi de aliqua parte facultatem concedere in amicorum vel consanguineorum commodum (pauperum tamen) ad eorum solatium, & aliorum exemplum.

Tertio Religioforum generi Summus Pontifex eam facultatem concedere solet. Tales sunt Fratres conventuales, non tamen communiter viventes, quia illud non est aliud quam bonorum administrationem prorogare, ut quemadmodum habent eam in vita per superiorum licentiam tacitam, vel expressam, eam etiam in morte habeant.

Quarto etiam generi Religioforum facilis hanc solet concedere. Nam et si eorum bona sint Ecclesiæ: quoad proprietatem, & possessionem, sicut in vita Summi Pontificis auctoritate poterant donationes competentes illorum bonorum facere, cur non etiam poterant ejusdem Pontif. auctoritate de illdem bonis testari in morte. Nequit tamen Summus Pontifex (ut optime advertit Navarrus *de redd. q. 3. monit. 6.*) hanc testandi facultatem in profanos, aut illicitos usus concedere, quia id esset contra naturæ legem, quod antea scripserat Panor. in C. *Comm. effis. de testam.* Imò nec ipse Summus Pontifex etiam si monachus non sit, de reddi. *Eccles. ad usus profanos testari potest, ut idem Navarrus sentit.* Unde licentia testandi à Pontifice concessa Prælati, aut aliis Religiosis intelligi debet in piis causis.

Præterea observandum est, hanc facultatem testandi concessam extendi posse ad donationes causa mortis, teste ipso Navarrus. *d. q. 3. monit. 10.*

Sed dicit aliquis, Regularis simplex, vel quilibet alius poterat de aliquibus bonis cum licentia superioris in pia opera dispendere, igitur & hanc ei facultatem in morte præbere potest. Nam sicut in vita hac administratione non derogatur voto paupertatis, ita non est ratio, cur hæc dispensatio facta in morte sit contra hoc votum.

Respondet Navarrus *disto n. 57. verli. (Et quia)* nullatenus concedendum regularem in morte posse testari, cum Prælati consensu de his, quæ inter vivos eodem præcedente consensu poterat expendere in suos honestos usus, quia præjudicaret juri publico, & voto paupertatis solemnem, in quo solus Papa potest dispensare. Quæ solutio non facta est difficultati, quia non explicat in quo sit hoc

præjudicium Voto Paupertatis. Quod si velit Navarrus (quod significare videtur) Summum Pontificem tantum posse præbere hanc facultatem, quia ipse solus Pontifex potest dispensare in voto paupertatis, hoc etiam non facit ad rem: quia nulla dispensatio fit, cum prædicta facultas conceditur, sed potius manente intacta ratione, & natura hujus voti, quasi extenditur (ut supra ex mente D. Thomæ diximus, & ipse Navarrus testatur) facultas disponendi in vita ut etiam post mortem valeat, & hoc sine illo præjudicio voti paupertatis fit. Quare dicendum videtur monachum etiam cum licentia Prælati de ullis bonis non posse testari, quia modus hic testandi (etiam si sit ad pias causas, & de rebus modicis, præmissaque Prælati consensu) pugnat cum essentia, & ratione voti paupertatis.

Primo, quia cum testamentum sonet testationem mentis, qua disponit quis de rebus suis post suam mortem, ideo voluerunt jura, ut monachi omnino essent alieni ad testamenti factio- nem, & cum Prælati voluntate.

Secundum quia jura etiam permittant Ecclesiastica bona, maxime mobilia, quæ à beneficiis ex bonis Ecclesiæ sunt acquisita in vita, in pias causas, aliasque elemosinas ab eis erogari, prohibent tamen ne prædicta bona Ecclesiastica ab eisdem post mortem, vel testamento, vel alia causa alienentur, ut patet ex *Cap. Ad hæc, de testam.* Quare in jure id cautum est, ne Ecclesiastica bona beneficiariorum, imò etiam ab Episcopis acquisita, post mortem ab eis testamento disponantur, quamvis in vita possint de illis disponere. Eodem modo dicendum est in nostro casu, monachum in vita cum licentia Prælati posse bona aliqua erogare, post mortem vero in testamento non posse, quia Ecclesiastica bona hoc gaudent privilegio, ut post mortem alienari non possint, nisi de licentia Papæ. Unde qui ea sine facultate Pontificis disponeret, peccaret peccato proprietatis, erogans sine licentia justa, bona monasterii.

Tert. Quia Prælati absolute prohibetur in jure testari, ut expressè habetur in *Cap.* quia ingredientibus, *de testam.* ergo non potest hanc facultatem subdito præbere. Et hæc de testamento factio.

D V B I V M IV.

An Monachi possint esse testamentorum executores.

Restat nunc, ut de testamentorum executione dicamus. Circa quam constituendum est, Religiosos posse eligi executores testamentorum, ut colligitur apertè ex *Cap. Tua nobis, de testam.* & tradunt communiter Scribentes ibi, non tamen possunt tale munus subire, nisi licentia Prælati petita, & obtenta. Ita habetur in *C. religiosus, de testam. l. 6.* & *Clement. unica eodem tit.* Si vero contra voluntatem Prælati executionem gesserit, certum est, totum esse irritum, ut latè docet Covarruv. in *Cap. Tua nobis, de testam. num. 2.* Sylvest. *ver.* testamentum 2. n. 2. Molina de *Justitia*, & jure *Tom. 1. tit. 2. l. disput. 247.* Et ratio est, quia, *Thomæ à Jesu Oper. Tom. 1.*

Religiosus non potest esse adm. inceptor ullo- rum bonorum sine licentia, ut supra probat, & expressè cavetur in Concil. Trident. *Sess. 25. Cap. 2. de reform. Regularium*, quia administratio est jus quoddam civile pretio aestimabile. Imò ob solam administrationem paternæ hereditatis filius dicitur habere peculium profectum, ut patet ex his, quæ *parte 1. Cap. 1. de peculio profectio* diximus, esse vero testamenti executorem, nihil aliud est, quam administrare, & expendere bona defuncti, ut habetur dicto *Cap. Tua nobis.* Et *Clement. Exivi. de verb. signif. §. verum etiam.* Igitur fieri non potest sine licentia Prælati, ex quo etiam colligitur in dicta administratione sine Prælati consensu assumpta vitium proprietatis committi, omnino nullam esse, ut inter alios observat Emman. Roderic. *Tom. 3. quest. Regul. quest. 72. art. 1.* Prior tamen, sive Guardianus, sive quilibet alius superior ordinarius potest præbere hanc Religiosis sibi subditis facultatem exequendi testamentum, nisi aliud proprius Ordin. Constitutio- nibus caveatur, ac proinde ipse sine ulla alia Generalis, vel Provincialis licentia poterit esse ex vi juris testamentorum executor.

Ex quo Infero Fratibus Minoribus prohibi- tum esse omnino hoc executorium munus, ut habetur dicta *Clement. Exivi. §. verum.* Primò quia id non potest fieri sine contrædictione pecunie, quæ omnino eis per suam Regul. est interdicta. Secundo, quia executor est admi- nistratio bonorum defuncti. Quæ duo const- ant ex illis verb. *Clementina. Debent sibi scire interdictum quod hujusmodi executionibus, & de- positionibus se exponant, cum hac sapientia absque li- tigio, contrædictione vel administratione pecunie nequeant expediri.* Ubi Pontifex testamenti exe- cutionem, dispositionem bonorum, & admini- strationem appellat. Quamvis si solum secun- dum hoc obstarèt, posset cum licentia Prælati sicut alii Religiosi fieri executores.

C A P V T VI.

Quæ sit quantitas gravis, ut illam dis- pensans Religiosus contra Pau- pertatis Votum peccet.

Dicendum primo est, non quancumque bonorum dispensationem sine Prælati li- centia factam, esse culpam lethalem. Hæc conclusio est contra Antoninum & Vandelium, qui (ut Ludo. Lopez in *instruc. Cap. 156. refert*) affirmarant cujuscumque rei etiam minimæ dis- pensationem sine Prælati licentia factam esse peccatum mortale: est tamen rigida nimium hæc sententia; quia si materia levis est, & illam dispensare solum leve erit & veniale peccatum. In omnibus enim præceptis locum habet com- mane illud effatum, parum pro nihilo reputari. Illud tamen cum Corduba in *sum. quest. 109.* diligenter advertit, hanc rei levis distributionem (quamvis mortale peccatum non subinferat) nunquam tamen à peccato veniali esse immu- nem, eoque gravi, ut colligi potest ex modo loquendi SS. Patrum, qui severioribus verbis minimas etiam dispensationes inhibent, magno- que

Hhh 3 que